

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

25 Mart 2016 tarihli Resmi Gazete’de yayınlanan, Bakanlar Kurulu’nun 2016/8659 ve 2016/8662 sayılı kararlar ile Sur ilçesinin büyük bir bölümü, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu’nun 27. Maddesi’ne dayanarak, “acele kamulaştırma” eliyle kamulaştırılacağı açıklanmıştır. Kamulaştırılan yerlerde insanların evlerini boşaltması beklenmeksizin ve kültürel, inançsal gerçeklikler görmezden gelinerek yıkım başlatılmıştır. Oluşturulan mağduriyetlerin sorumlularının ortaya çıkarılması ve mağdur olanların yaralarının sarılması amacıyla Anayasa’nın 98’inci, İçtüzüğü’nün 104 ve 105’inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve talep ederiz.

Ahmet Yıldırım

HDP Grup Başkanvekili

Muş Milletvekili

GEREKÇE

Bakanlar Kurulu tarafından 2016/8659 sayılı Sur ve 2016/8662 sayılı karara göre Sur ilçesinin; Abdaldere, Ali Paşa, Cemal Yılmaz, Camikebir, Cevat Paşa, Dabanoğlu, Hasırlı, İnönü, İskenderpaşa, Lalabey, Malikahmet, Özdemir, Süleymangazi, Savaş, Şemhane ve Ziyagökalp ile Yenişehir ilçesine bağlı Yenişehir ve Köşkler mahallelerinde toplamda 368 adadaki yaklaşık 6 bin 300 parsel hakkında kamulaştırma kararı alınmıştır.

2015’in Temmuz ayında UNESCO Dünya Kültür Mirası Listesi’ne giren Diyarbakır Surları ve Hevsel Bahçeleri’nin tampon bölgesi, yani dünya kültür mirası yönetim alanı içerisine

giren ve mevcutta zaten Kentsel Sit Alanı olan Suriçi bölgesi toplamda 160 hektar alan olup, bunun yaklaşık 140 hektarının kamulaştırılması düşünülmektedir. Ayrıca Suriçi’nde toplamda 7714 adet parsel bulunmakta, bunun yaklaşık 6300 parseli, Bakanlar Kurulu kararında “kamulaştırılacak” parseller içerisinde. Bu da, toplam parsellerin %82’sine tekabül etmektedir. Geriye kalan %18’lik kısım ise zaten öncesinden TOKİ tarafından, kentsel dönüşüm kapsamında kamulaştırılan bazı alanları kapsamaktadır. Bu durum, Suriçi’nin Bakanlar Kurulu kararıyla, tamamına el koyma kararı olduğunu göstermektedir.

Öte yandan alınan karar, hiçbir suretle mülklere el konulan halka ve kamu kurumlarına, mülküne el konulan azınlık vakıflarına, ilgili meslek odalarına, sivil toplum örgütlerine ve el konulan kamusal alanlardan hizmet gören vatandaşlara sorulmadan, demokratik ve katılımcı bir anlayış göz ardı edilerek, katı merkezîyetçi bir yaklaşımla alınmıştır. Karar; hem Anayasa’nın 46. Maddesindeki kamulaştırma hükmüne, hem Anayasa’nın 35. Maddesindeki mülkiyet hakkına, hem Sur’un Dünya Kültür Mirası içerisinde yer alması nedeniyle, Türkiye’nin onayladığı “Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunmasına Dair Sözleşme” sine ve yurttaşların en temel hakkı olan kamu hizmetlerinden yararlanma ilkesine aykırılık teşkil etmektedir.

Bunlar dışında Sur ilçesinde 28 Kasım 2015’te ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında yaşanan çatışmalar sonrasında 6 mahallede binlerce ev ve işyeri yıkılmış durumdadır. İlçede, halen yasağın sürdüğü 6 mahalleden ‘eser kalmazken’, yasak kapsamı dışındaki Alipaşa ve Lalebey mahalleleri de yıkımın hedefinde olduğu anlaşılmaktadır. 24 Mayıs tarihinde yıkıma başlanmıştır. Yıkım esnasında birçok yerin elektrik ve suyu kesilmiş durumdadır. Sur’da yaşayan insanların çoğu daha önce yaşanmış olan köy boşaltmaları sonucu ilçeye göç etmiştir. Yerinden edilmiş insanların ikinci bir defa yerinden edilmenin yaratacağı tahribatlar tamamen gözden kaçırılmaktadır. Ayrıca ülkenin birçok yerinde Ramazan Ayı mutlukla karşılanırken Sur’da yaşayan insanların Ramazan’a yıkım, susuzluk ve elektriksizlik ile girmiş olması ise devletin vatandaşlara yaklaşımda sergilemiş olduğu eşitliği de ortadan kaldırmaktadır.

Bütün bu bilgiler ışığında, Parlamento’nun; oldukça ciddi sonuçlar doğuracağı görünen Sur için alınan “acele kamulaştırma” kararının uygulanması ile ilgili açığa çıkacak sorunları araştırmak ve Ramazan Ayını insanların ışıksız, susuz ve evsiz bir şekilde geçirmemeleri amacıyla TBMM’nin üstüne düşen görevi yerine getirmesi gerektiğini düşünmekteyiz.